

Oponentský posudek na bakalářskou práci Boleslava Šmejkal *Vstupování dělnického hnutí do veřejného prostoru: Třebíč na přelomu 19. a 20. století*

Téma práce je velmi progresivní, v historiografii nastává odklon od fascinace elitami všeho druhu zpět k dolním nejpočetnějším vrstvám.

V abstraktu mne zaujalo tvrzení, že Třebíč leží „na kulturním rozhraní mezi vlivy Vídně, Brna a Prahy“ – čím je doložitelné? Při vší úctě k Třebíči, zjevně nebyla v 70. a 80. letech 19. století „laboratoří modernity“ – chápu, že se autorovi líbil tento termín (také už jsem ho někde četl, myslím, že u Matěje Spurného), ale zde je nefunkční.

Jazyková stránka: Text je čtivý a pravopisných či stylistických chyb není na dnešní standard nikterak mnoho. Nejčastější jsou chyby v interpunkci. Uvedu dva příklady: „...vytlačení jakýchkoliv aktivit z veřejného prostoru, do prostorů soukromých.“ (s. 42); „...často objevovaly fejetony, odehrávající se v trebičských reáliích“ (s. 57). Dále se vyskytuje chybné uvádění velkého počátečního písmene, např. Gymnázium (s. 8 a 17). Okresní hejtmanství (s. 57). „Díky“ nepoužíváme v negativním kontextu (pokud to tedy není míněno sarkasticky). Adekvátní by bylo užít „vinou“ či alespoň citově neutrální „kvůli“ (s. 11).

Formální záležitosti: Některé za sebou jdoucí poznámky pod čarou by bylo možno sloučit do jedné, např. pozn. 38 a 39 na s. 13 nebo pozn. 49 a 50 na s. 15. Citáty z pramenů bych používal jen tam, kde má právě doslovný citát svou funkčnost, tzn. jeho přeformulováním by se vytratilo kouzlo sdělení – nemyslím si, že by to byl kupříkladu případ citátu „trhy obilní čítají se k nejsilnějším na Moravě“ (s. 13). Na s. 28 postrádám u citátu, kterým začíná druhý odstavec, jednak jeho zdroj a jednak jakoukoliv souvislost s následným textem.

Obsahová stránka: Velmi se mi líbí a podle mého názoru je z ní vidět, že student má potenciál. V úvodu je mi sympatická snaha o historiografický rozbor, byť jen hodně tezovitý, což je však s ohledem na bakalářský stupeň pochopitelné. Možná by stálo za to trochu ubrat na šířce (např. uvedené práce R. Kučery a M. Jemelky + O. Ševečka nejsou primárně o dělnictvu) a přidat na hloubce, tj. rozepsat se k hlavním inspirativním pracím, jejich přednostem a limitům (z hlediska tématu mne napadá hlavně Fazorův Dělník a měšťan). V pozn. 21 je zkomolený název díla Jany Macháčové a Jiřího Matějčka. Zkomoleno je i jméno Antonia Gramsciho.

V úvodu postrádám rozbor pramenů – možná je zvyk na UK jiný, ale v Ostravě klademe důraz na to, aby byla v úvodu charakterizována nejen literatura k tématu, ale i pramenná základna, na níž je práce postavena.

Konceptuálně se pracuje hlavně s *prostorem, sociálními poli a konfliktností versus akulturací*, což je zcela nosné – v posledním případě si myslím, že je to dokonce přesnější než Fasorovy *body kontaktu a konfliktu*, protože i kontakt může vyvolat konfliktní reakci.

Vlastní výzkumná práce je představena v kapitolách o životě dělnictva a vstupování do veřejného prostoru. Text je zdařilý, založený na adekvátní literatuře a pramenech. Práce s prameny je nápaditá, jen si kladu otázku, proč je v subkapitolách o výtržnostech a průvodech čerpáno jen z literatury – studenti by se měli učit zásadě *ad fontes* a ověřit si převzaté údaje a doplnit je. Předpokládám, že ve fondech OÚ Třebíč a OÚ Třebíč-prezidiálky musí být právě k tomuto tématu hodně původního materiálu.

Závěrečné teze jsou velmi zdařilé a dokazují autorovu schopnost syntetizace.

Práci jako celek považuji za nadprůměrně zdařilou a navrhuji její hodnocení stupněm B – velmi dobře plus.

V Trutnově 1. 6. 2019

Pavel Kladiwa